

Spiegel stelt reizend paard gerust

Paarden voelen zich beter wanneer ze samen met een ander paard reizen. Maar onderzoekers van de Nottingham Trent Universiteit in Groot-Brittannië ontdekten dat een spiegel een prima alternatief is voor gezelschap. Al kan het nooit een paard volledig vervangen.

Paarden blijken minder reisstress te hebben als zij alleen reizen en er een spiegel in de paardentrailer is geplaatst.

Minder onrust

De onderzoekers bekeken het gedrag van twaalf volwassen paarden die een half uur in een trailer reisden. De paarden stonden alleen, met een maatje of met een spiegel van 81 bij 60,5 centimeter in de trailer. Paarden die samen reisden aten meer gedurende de reis en hinnikten minder, schraapten minder met hun hoeven en schudden hun hoofd minder dan wanneer ze alleen reisden. Het bleek dat paarden in aanwezigheid van een spiegel ook ditzelfde minder onrustige gedrag vertoonden.

Hartslag goede graadmeter

De onderzoekers namen ook temperatuur- en hartslagveranderingen mee in het onderzoek. Bij paarden die alleen reisden verschilde de hartslag en

temperatuur duidelijk ten opzichte van paarden die samen reisden. Wanneer een paard met een spiegel reist, zijn de veranderingen in temperatuur en hartslag vrijwel gelijk aan die bij alleen reizende paarden.

Welzijnsnormen konijnen aangepast

Per 1 januari 2009 is de Verordening welzijnsnormen konijnen (PPE) 2006 gewijzigd. Er zijn aanpassingen gemaakt in met name de huisvesting van de dieren. Ook op het gebied van ruwvoer en knaagmateriaal is de verordening veranderd.

In de criteria voor huisvesting van voedsters is opgenomen dat de breedte van het plateau ten minste 20 cm moet zijn. Ook is aangegeven dat de diameter van het bovenliggende draad ten minste 2,45 mm moet zijn. De vloeroppervlakte waarover de hoogte van de kooi minstens 60 cm moet zijn, is gewijzigd van een derde deel in 950 cm². Aanvullend is aangegeven dat de doorgang van de bodem naar het plateau ten minste 25 cm breed moet zijn.

Niet meer overal 40 cm hoog

In de criteria voor huisvesting van voedsters die drachtig of dekrijp zijn, opfokkonijnen en vleeskonijnen is de vloeroppervlakte (waarvan de hoogte van de kooi minimaal 40 cm is) aangepast. Voorheen moest de kooi op elk punt minstens 40 cm hoog zijn, nu volstaat minimaal 80 procent van het vloeroppervlak met een hoogte van 40 cm.

Altijd ruwvoer

Verder dienen konijnen vanaf 1 januari altijd toegang te hebben tot ruwvoer of knaagmateriaal dat voorziet in de knaagbehoefte.

Problemen nu aangepakt

In april 2006 werd de verordening van kracht en sindsdien zijn technische problemen aan het licht gekomen en waren wat nuanceringsnodig. In overleg met LTO, de Nederlandse Organisatie van Konijnenhouders en de Dierenbescherming is de regelgeving nu dan aangepast.

Apparaat ruikt mastitis in melk

Welke bacterie uierontsteking bij koeien veroorzaakt, kan snel achterhaald worden met een elektronische neus. Promovendus ir. Kasper Hettinga van Wageningen Universiteit heeft een apparaat ontwikkeld dat de aanwezigheid van de verschillende ziektekiemen voor mastitis 'ruikt' via de geurstoffen die ze afgeven.

Hettinga ging na welke geurstoffen gezonde melk bevat. Dat bleken slechts zeven verschillende geurstoffen te zijn. Vervolgens analyseerde hij de geurpatronen van melk van koeien met mastitis. De bacteriën van het geslacht staphylococcus, streptococcus en de soort E. coli, belangrijke veroorzakers van de ontsteking, geven drie unieke geurpatronen af.

Met speciale software die de verschillende geurstoffen van de bacteriën haarfijn van elkaar kan onderscheiden en identificeren, kon Hettinga voorspellen welke bacterie de mastitis had veroorzaakt. Om een goed geurpatroon te krijgen moet de bacterie acht uur groeien bij 37 graden Celsius, ontdekte Hettinga. Hiermee kan hij sneller achterhalen welke bacterie de veroorzaker is bij mastitis dan de GD, die een monster op kweek zet.

Hettinga onderzoekt nu met de GD of zijn methode routinematig en grootschaliger is toe te passen. "We gaan na of we de methode kunnen versnellen en we willen voor de zekerheid bevestiging van de resultaten bij een grote serie monsters", zegt de promovendus. Als die test slaagt, wordt zijn methode waarschijnlijk ingevoerd.

Kwaliteit biologische melk is beter

Melk van biologische oorsprong heeft, vooral in de zomer, een hoger gehalte aan bepaalde vitaminen dan gangbare melk. Dit blijkt uit een studie van het Louis Bolk Instituut en de Animal Sciences Group, waarin biologische en gangbare melk uit de supermarkt met elkaar zijn vergeleken.

De onderzoekers hebben op twee momenten in het jaar tien biologische en tien gangbare melkmonsters genomen: in maart toen de koeien op stal stonden (wintermelk) en in juni toen de koeien volop buiten in de wei liepen (zomeremelk). Zij hebben de hoeveelheden vitamine A, carotenoïden, vitamine E, selenium, koper en calcium gemeten en de smaak van de melk getest.

Buitenlands onderzoek

Uit eerder onderzoek binnen en buiten Nederland was al duidelijk dat melk van biologische oorsprong gemiddeld een betere vetzuursamenstelling heeft. Onderzoek in het buitenland laat soms ook duidelijke verschillen zien in hoeveelheden van bepaalde vitaminen tussen biologische en gangbare melk. In het huidige onderzoek is dit met name voor zomeremelk bevestigd.

Meer vitamine E

De biologische melk had een hoger gehalte aan de carotenoïden luteïne en zeaxanthine, en de biologische zomeremelk bevatte meer vitamine E en B-caroteen. De samenstelling van het voer speelt een belangrijke rol bij de verschillende hoeveelheden vitaminen. Koeien die meer vers gras of gras-kuil en minder mais of hooi eten, geven melk met meer vitamine E en B-caroteen. Daarnaast bevatte biologische melk minder koper en selenium en meer calcium. Voor de menselijke consumptie zijn deze verschillen minder relevant, onder meer omdat melk slechts een kleine bijdrage levert aan de dagelijkse opname van koper en selenium.

Geen onderscheid in smaak

Ondanks de verschillen in samenstelling werd in dit onderzoek geen effect op de smaak gevonden.

Duurzame stallen

De minister van landbouw zet zwaar in op duurzame stallen. Beleidsnota's spreken over 5 procent duurzame stallen in 2011 en 100 procent in 2023. Een beleidsdoel waar iedereen het op het eerste gezicht wel mee eens kan zijn. Maar... wat is nu precies een duurzame stal? Helaas is een eenvoudig antwoord niet mogelijk. In elk geval gaat het niet alleen om het gebouw, het gaat ook om wat er in en om die stal gebeurt. Het gaat in feite om een duurzame veehouderij.

Een duurzame veehouderij doet het goede en kent geen negatieve effecten. Dat is een mooi, maar onhaalbaar doel. Een veehouderij die geen concessies doet aan milieu, inkomen, dierenwelzijn enzovoort, bestaat niet. Wij weten dat verbetering van het een vaak ten koste gaat van het ander. Het is nu zaak om de verschillende doelen en waarden van de veehouderij tegen elkaar af te wegen: geven wij productie-efficiency voorrang boven biodiversiteit? En landschappelijke inpassing? Of andersom? Er zijn veel oplossingen mogelijk en de beste oplossingen houden rekening met lokale omstandigheden. Het onderzoek kan dan niet meer zeggen: 'volgens onze objectieve waarheidsvinding is dit een duurzame stal'.

Alleen veehouders kunnen ervoor zorgen dat alle stallen in 2023 duurzaam zijn. Gelukkig zijn veebedrijven lokaal ingebed en dierhouders nemen initiatieven die mede zijn ingegeven door maatschappelijke zorgen. Sommige van deze initiatieven kunnen sterk bijdragen aan een duurzame veehouderij. Het is niet bevorderlijk om veehouders alleen de verantwoordelijkheid te laten dragen voor de (financiële) risico's van vergaande initiatieven. De kans dat de plannen dan worden bijgesteld of niet worden uitgevoerd is groot. Als een boereninitiatief betekenisvol is, dan moet worden gekeken hoe grote bedrijfsrisico's in de experimenteerfase kunnen worden afgedekt en hoe het 'leren van dit initiatief' vormgegeven kan worden. Belangrijk is dat alle partijen bij de initiatieven betrokken zijn. Dit vraagt een ander sociaal contract tussen boeren, overheden, onderzoek enzovoort om de komende 15 jaar te leren wat duurzame veehouderij is en dit al lerende te realiseren.

Sierk Spoelstra
Programmaleider maatschappelijk geaccepteerde veehouderij bij ASG